

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **M. R.**, zastoupen JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo nám. 18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2020, č. j. OAM-690/ZA-ZA11-D07-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2021, č. j. 1 Az 1/2021 - 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 12. 2020, č. j. OAM-690/ZA-ZA11-D07-2020 (dále jen „napadené rozhodnutí“), byla žádost žalobce o mezinárodní ochranu shledána nepřijatelnou podle § 10a odst. 1 písm. b) [městský soud nesprávně uvedl písm. e)] zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), a proto bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno podle § 25 písm. i) téhož zákona. Současně bylo stanoveno, že státem příslušným k posouzení žádosti žalobce podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země, nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), je Polská republika.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) žalobou, jíž se domáhal jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

[3] Městský soud rozsudkem ze dne 31. 5. 2021, č. j. 1 Az 1/2021 – 33 (dále jen „napadený rozsudek“), podanou žalobu zamítl. Předdeslal mezi stranami nespornou skutečnost, že žalobce v době podání žádosti o mezinárodní ochranu disponoval platným polským pracovním vízem. Z čl. 7 nařízení Dublin III jednoznačně vyplývá, že při určování příslušnosti členského státu k vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu se postupuje podle kritérií uvedených v kapitole III tohoto nařízení, a to v pořadí, v jakém jsou v ní uvedeny. Jelikož čl. 12 (pro jehož aplikaci byly jednoznačně splněny v něm uvedené podmínky) předchází čl. 13 nařízení Dublin III, nelze spatřovat nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí v tom, že se žalovaný jeho aplikací nezabýval. Soud dodal, že žalobcem odkazovaný čl. 7 odst. 3 nařízení Dublin III (povinnost členských států zohlednit jakékoliv dostupné důkazy o přítomnosti rodinných příslušníků, příbuzných či jiných členů rodiny) se výslovně vztahuje toliko na kritéria dle čl. 8, 10 a 16, jejichž aplikace nepřicházela v úvahu, a to zejména s ohledem na skutečnost, že žalobce není

nezletilou osobou a nikdy netvrdil, že by v České republice měl rodinné příslušníky, kteří jsou zde žadateli o mezinárodní ochranu. Soud připustil, že tvrzení žalobce, že do České republiky přicestoval za svou přítelkyní a její dcerou, by mohlo být relevantní z hlediska čl. 17 nařízení Dublin III (diskreční pravomoc členských států odchýlit se od pravidel pro určení příslušnosti k vyřízení žádosti); poukázal však na to, že se jedná o zcela nenárokový postup žalovaného (jeho správní uvážení). V takovém případě soud pouze zkoumá, zda úvaha správního orgánu nepřekročila zákonem stanovené meze nebo zda ji správní orgán nezneužil. Žalovaný nepoužití čl. 17 nařízení Dublin III v napadeném rozhodnutí přezkoumatelným způsobem odůvodnil; soud se přitom ztotožnil s jeho závěrem, že vycestování žalobce do Polské republiky na dobu vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu nebude představovat rozpor s jeho právem na soukromý a rodinný život (žalobce již v minulosti pobýval a pracoval v Polské republice, je zdravý a s ničím se neléčí, ke dni konání pohovoru byl stále ženatý). Soud neshledal, že by se žalovaný dopustil překročení či zneužití správního uvážení, když naznal, že převážily důvody, pro které setrval na standardním postupu pro určení kritérií příslušnosti členského státu. Upozornil též na to, že přítelkyni žalobce ani její dceru nelze považovat za rodinné příslušníky dle čl. 2 písm. g) ani příbuzné dle čl. 2 písm. h) nařízení Dublin III. Samotná vůle žalobce žít v České republice s přítelkyní a její dcerou dle soudu nepostačuje pro uplatnění odlišného kritéria pro stanovení příslušné země k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu; žalobce přitom nebyl připraven o právo na meritorní posouzení jeho žádosti, pouze bylo konstatováno, že k tomu není příslušný žalovaný.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které jej navrhl zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení. Namítá, že se soud dostatečně nezabýval jeho životní situací a neposoudil ji v souladu s nařízením Dublin III. Konstatuje své přesvědčení, že kasační stížnost je přijatelná, neboť svým významem podstatně přesahuje jeho zájmy (aniž by však uváděl, v čem toto spočívá). Popisuje okolnosti, za kterých přicestoval do České republiky, a průběh řízení o zajištění a správním vyhoštění. Nesouhlasí se stanovením Polské republiky jako členského státu příslušného k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Vytýká, že žalovaný ani městský soud nezaujali žádné stanovisko k čl. 14 nařízení Dublin III. Dále namítá, že správní vyhoštění bylo uloženo nezákonně, neboť překročil pouze ochranné opatření Ministerstva zdravotnictví České republiky; neporušil však zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel nebere v potaz znění čl. 7 odst. 1 nařízení Dublin III, dle něž kritéria pro určení příslušného členského státu se uplatňují v pořadí, v jakém jsou uvedena v této kapitole. Žalovaný rozhodoval podle čl. 12 tohoto nařízení; ten má přednost jak před čl. 13 (kterého se stěžovatel dovolával v žalobě), tak i před čl. 14 (na nějž poukazuje nyní).

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátkou dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[7] Před přistoupením k meritu věci, tj. posouzení důvodnosti kasační stížnosti, se kasační soud musel nejdříve zabývat otázkou její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění účinném od 1. 4. 2021 (dále jen „s. ř. s.“), Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní

zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud se vymezením pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ již zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2015 do 31. 3. 2021 (viz usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Jak již zdejší soud uvedl ve svém usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 – 28, tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti.

[8] Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto Nejvyšší správní soud i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, bod 52), jež pramení ze závěrů usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Nejvyšší správní soud předně poukazuje na to, že stěžovatel v kasační stížnosti sám nepředestřel žádné konkrétní důvody týkající se její přijatelnosti; konstatoval sice, že přesahuje jeho vlastní zájmy, aniž však vyslovil, proč tomu tak je. Z judikatury přitom vyplývá, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční; obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozhodnutí soudu (viz např. rozsudek NSS ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70). Důvody přijatelnosti kasační stížnosti přitom nejsou patrné ani z tvrzení stěžovatele ve spojení s obsahem správního spisu a spisu městského soudu.

[11] Cíli dublinského systému jsou nejen racionalizace posuzování žádostí o udělení mezinárodní ochrany a zabránění zahlcení systému povinností státních orgánů zabývat se několikanásobnými žádostmi podanými stejným žadatelem, ale také zvýšení právní jistoty, pokud jde o určování státu odpovědného za posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Tím dublinský systém směřuje k omezení až vyloučení jevu zvaného „*forum shopping*“, resp. „*asylum shopping*“ (srov. např. rozsudek velkého senátu Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011, ve spojených věcech *N. S. a další*, C-411/10, a *M. E. a další*, C-493/10, odst. 79). Čl. 17 nařízení Dublin III, jehož (výjimečně užívané) aplikace se stěžovatel dovolával v řízení před žalovaným i městským soudem, se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval; srov. např. rozsudky NSS ze dne 9. 7. 2015, č. j. 3 Azs 15/2015 - 50, ze dne 18. 5. 2016, č. j. 6 Azs 67/2016 - 34, ze dne 26. 5. 2016, č. j. 2 Azs 113/2016 - 26, ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016 - 24, či ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016 - 44, nebo usnesení NSS ze dne 28. 7. 2016, č. j. 9 Azs 118/2016 - 36, ze dne 15. 6. 2017, č. j. 1 Azs 145/2017 - 32, ze dne 14. 1. 2021, č. j. 1 Azs 458/2020 - 29, či ze dne 8. 6. 2021, 2 Azs 37/2021 - 61. V rozsudku ze dne 28. 3. 2017, č. j. 6 Azs 16/2017 – 61, NSS uvedl: „[u]žítí diskrečního oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III má být vyhrazeno jen vskutku výjimečným případům, kterých bude v porovnání s celkovým obvyklým počtem řešených žádostí o azyl výrazná menšina“. Posouzením konkrétní situace stěžovatele

právě s ohledem na možnou aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III se žalovaný výslovně zabýval na str. 5 – 6 napadeného rozhodnutí; jeho závěry řádně přezkoumal městský soud v odst. [25] – [31] napadeného rozsudku.

[12] Pokud stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že se městský soud nezabýval čl. 14 nařízení Dublin III, Nejvyšší správní soud konstatuje, že se jeho aplikace doposud nedovolával, a to ve správním řízení ani v žalobě; nadto z čl. 7 odst. 1 tohoto nařízení plyne, že aplikace čl. 12 má přednost před čl. 14. Posuzování zákonnosti stěžovateli uloženého správního vyhoštění z území členských států EU pak není předmětem této věci a ani není nikterak relevantní v řízení o udělení mezinárodní ochrany.

[13] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že samotná snaha o legalizaci pobytu nemůže být azylově relevantním důvodem (viz např. rozsudky NSS ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94, nebo ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54).

[14] Městský soud se v projednávané věci nedopustil žádného zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele; respektoval judikaturu, od níž se sám Nejvyšší správní soud nehodlá jakkoli odchýlit. Při přezkoumávání skutkového stavu se nedopustil chyb, které by svojí povahou stály proti samotným základním zásadám přezkumného soudního řízení; stejně tak napadený rozsudek nevykazuje žádné nedostatky, které by bylo v rozporu s právem na spravedlivý proces nechat bez povšimnutí, natož pak nedostatky závažné.

IV. Závěr a náhrada nákladů řízení

[15] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; odmítl ji proto podle § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou. O věci rozhodoval bez jednání za podmínek § 109 odst. 2 s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, či ze dne 25. 8. 2021, č. j. 1 Azs 119/2021 – 55). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak nevznikly mu žádné náklady nad rozsah jeho úřední činnosti, a proto ani jemu soud nepřiznal náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. listopadu 2021

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu